CHỮA BÀI TẬP CHUYÊN ĐỀ: CHIẾN TRANH BẢO VỆ TỔ QUỐC VÀ CHIẾN TRANH GIẢI PHÓNG DÂN TỘC TRONG LỊCH SỬ VIỆT NAM (TRƯỚC CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945)

MÔN: LỊCH SỬ 11

GIÁO VIÊN: THẦY HỒ NHƯ HIỂN

BÀI 7: CHIẾN TRANH BẢO VỆ TỔ QUỐC TRONG LỊCH SỬ VIỆT NAM (TRƯỚC NĂM 1945)

Câu 1: Nêu vị trí chiến lược của Việt Nam

Hướng dẫn trả lời:

- Việt Nam có vị trí chiến lược quan trọng trên cả đất liền và trên biển, nằm ở trục giao thông quốc tế ở khu vực Đông nam Á, từ Đông Bắc Á xuống Đông Nam Á và Nam Á, từ Thái Bình Dương sang Ấn Độ Dương.
- Việt Nam là địa bàn cạnh tranh ảnh hưởng của các cường quốc trên thế giới và khu vực. Từ thời cổ đại, thường xuyên đối mặt với các cuộc bành trướng của các nước lớn phía bắc xuống phía nam và tiến hành nhiều cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc.

Câu 2: Hoàn thành bảng tóm tắt nội dung chính các cuộc kháng chiến không thành công của dân tộc Việt nam từ thế kỉ II TCN đến cuối thế kỉ XIX

Hướng dẫn trả lời:

STT	Tên khởi nghĩa	Người lãnh đạo	Nguyên nhân thất bại
1	Kháng chiến chống quân Triệu (179 TCN)	An Dương Vương	Lơ là, chủ quan, mất cảnh giác
2	Kháng chiến chống quân Minh (1407)	Nhà Hồ	Không được sự ủng hộ của nhân dân
3	Kháng chiến chống thực dân Pháp (1858 – 1884)	Nhà Nguyễn	Sai lầm trong đường lối kháng chiến

Câu 3: Từ thắng lợi của các cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Mông-Nguyên, em có suy nghĩ gì về những nhân tố góp phần tạo nên hào khí Đông A thời Trần?

Hướng dẫn trả lời:

- Những giá trị tinh thần từ sức mạnh tập thể, khối đại đoàn kết dân tộc từ thời nhà Trần đã xây nên "Hào khí Đông A" - một biểu tượng sức mạnh tinh thần, chính khí vô địch của dân tộc Việt Nam.
- Lần đầu tiên, tất cả con dân Đại Việt đồng lòng vì nghĩa lớn, với tinh thần quyết tử để chống giặc ngoại xâm! Lúc bấy giờ đứng trước kẻ địch cường mãnh nhất thế giới, nhưng Đại Việt vẫn thể hiện được tinh thần tự lập tự cường, lòng yêu nước vô hạn.
- Tóm lại, hào khí Đông A không chỉ là nét chữ, lỗi chiết tự mà còn là tinh thần bất khuất, dũng cảm, quyết chiến quyết thắng của trên dưới quân-thần-dân nhà Trần. Với họ, đầu có thể rơi, máu có thể chảy nhưng quyết không thể làm người mất nước! Thậm chí có những người như Trần Quốc Tuấn, vì ích nước mà sẵn sàng gạt thù nhà.

BÀI 8: CUỘC CẢI CÁCH CỦA LÊ THÁNH TÔNG (THẾ KỈ XV)

Câu 1: Nêu các bài học lịch sử được rút ra từ các cuộc khởi nghĩa và chiến tranh giải phóng trong lịch sử Việt.

Hướng dẫn trả lời:

Các bài học lịch sử được rút từ các cuộc khởi nghĩa và chiến tranh giải phóng trong lịch sử Việt Nam là:

- Bài học về quá trình tập hợp lực lượng quần chúng nhân dân.
- Bài học về vai trò của khối đại đoàn kết dân tộc.
- Bài học về nghệ thuật quân sự.
- Bài học đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Câu 2: Trình bày nội dung chính của các cuộc khởi nghĩa tiêu biểu trong thời Bắc thuộc.

Hướng dẫn trả lời

Khởi nghĩa Hai Bà Trưng

- Thời gian: 40-43
- Địa điểm: Giao Chỉ, Cửu Chân, Nhật Nam
- Đối tượng xâm lược: Nhà Đông Hán.
- Diễn biến chính: Năm 40, khởi nghĩa nổ ra. Từ năm 40-42, Hai Bà Trưng xây dựng chính quyền tự chủ. Đến năm 43, cuộc khởi nghĩa thất bại.

Khởi nghĩa Bà Triệu

- Thời gian: 248
- Địa điểm: Quận Cửu Chân
- Đối tượng xâm lược: Nhà Ngô
- Diễn biến chính: Khởi nghĩa nổ ra ở Núi Nưa, chống quân Ngô do Lục Dân chỉ huy, cuối cùng bị thất bại.

Khởi nghĩa Lí Bí

- Thời gian: 542-544
- Địa điểm: Quận Giao Châu
- Đối tượng xâm lược: Nhà Lương
- Diễn biến chính: Năm 542, Lý Bí lãnh đạo nhân dân nổi dậy chống chính quyền đô hộ nhà Lương. Tháng 2/544, làm chủ Giao Châu. Xây dựng nước Vạn Xuân.

Khởi nghĩa Phùng Hưng

- Thời gian: 766-791
- Địa điểm: Tống Bình
- Đối tượng xâm lược: Nhà Đường
- Diễn biến chính: Năm 766, Phùng Hưng phát động khởi nghĩa ở Đường Lâm. Năm 782, đánh chiếm lấy thành Tống Bình. Nam 791, nhà Đường tăng cường lực lượng uy hiếp và chiếm thành Tống Bình.

Câu 3: Lập bảng tóm tắt bối cảnh lịch sử, diễn biến chính và ý nghĩa của cuộc khởi nghĩa Tây Sơn.

Tiêu chí	Nội dung
Bối cảnh lịch sử	- Từ thế kỉ XVIII, tình trạng kinh tế suy thoái, thuế khóa nặng nề, quan lại những loạn ở Đàng Trong ngày càng nghiêm trọng. - Ba anh em Tây Sơn đã liên kết với các hào kiệt cùng chí hướng khởi nghĩa
Diễn biến	- Giai đoạn 1771-1773: cuộc khởi nghĩa bùng nổ, nghĩa quân nhanh chóng làm chủ miền Tây thượng đạo, phủ Quy Nhơn, Quảng Ngãi, Quảng Nam, chia cắt kinh thành Phú Xuân với Gia Định. - Giai đoạn 1774-1786: nghĩa quân Tây Sơn tập trung lực lượng tiêu diệt các tập đoàn phong kiến Trịnh, Nguyễn. - Năm 1785, quân đội Tây Sơn dưới sự chỉ huy của Nguyễn Huệ đánh thắng quân Xiêm. - Năm 1789, quân đội Tây Sơn đánh thắng 29 vạn quân Thanh.
Ý nghĩa lịch sử	- Là sự hội tụ và phát triển đến đỉnh cao của phong trào nông dân khởi nghĩa chống áp bức phong kiến. - Đặt nền móng cho việc khôi phục đất nước. - Giải quyết nhiệm vụ đấu tranh chống giai cấp và giải phóng dân tộc.